

Viliam Klimáček:

Virágzó fejszék

(kíndráma)

SZEREPLŐK:

APA, munkanélküli (45)

ANYA, bérszámfejtő (40)

FIÚ, érettségiző diák (18)

LÁNY, fogyatékos (20)

IVO, büfés (33)

Kisvárosi kétszobás panellakás, a történet egy év alatt játszódik, napjainkban.

1. KÉP

ÚJÉV

ANYA Szépen beszélt a köztársasági elnök.
APA Minden évben ugyanazt mondja.
ANYA De tavaly más volt a köztársasági elnök. Ideadod a sült húst?
APA El fog romlani.
ANYA Amit lefóliázunk, az nem romlik el.
(Az anya vákuumfóliázza a maradékot.)
APA Azt hiszed, hogy a köztársasági elnök írja a beszédét? Legalább újévkor írhatná. Úgy ennék egy kis töltelket!
ANYA Már lefóliáztam. Nekem Bohdalová hiányzik. Bohdalová nélkül olyan, mintha nem is lenne újév.
APA Miért nem kapcsolod át a tévét?
ANYA A cseheknél szemcsés a kép. Mert neked parabola antenna kellett! A többieknél normális a vétel.
APA A többieknél is szemcsés.
ANYA Alattunk nem szemcsés. Hallottam, ahogy nevettek. Bohdalkán.
APA Az istenit Bohdalkával!
ANYA Már megint kezdted. Pedig még csak újév van.
APA Úgy ennék egy kis töltelket!
ANYA Vágjál magadnak.
APA (A fóliából csipeget.) Már nem érdemes lefóliáznom.
ANYA Hol vannak a gyerekek?
APA Reggelig tévéztek.
ANYA (A fiúnak, aki épp bejön.) Amit újévkor álmodsz, az teljesül.
APA A nővéred nem kelt fel?
FIÚ Terítőt hímez. A töltelék már elfogyott?
APA Hamarabb kellett volna felkelned! (A fiú talál a tányéron egy kivágott cetlit.)
ANYA Kivágtam neked a napi bölcsességet. Már egyáltalán nem szoktál olvasni.
APA Mikor mész el nyiratkozni? Úgy nézel ki, mint valami vadborsó.
FIÚ (Olvas.) A szülők megrovást érdemelnek, ha nem segítik elő kemény neveléssel a gyerekeik fejlődését. Petronius.
ANYA Kérdezd meg a nővéredtől, hogy elkészült-e a terítővel. (A fiú elmegy.)
APA Szeretnék valamit mondani az ebédnél. Komoly dologról van szó.
ANYA Mint az elnök?
LÁNY (Jön a lány a terítővel.) Sok...
APA Egérkém!
LÁNY Sok...
APA Boldogságot...
LÁNY Új... évet!

APA Köszönjük az anyuval együtt. Gyönyörű terítő. Sárgarózsák! Hogy boldog legyél.

ANYA Vettél fel bugyit?

APA Te mindig apa kicsi lánya maradsz.

ANYA *(A lányának.)* A terítőt! *(Ráteríti az asztalra. A férjének.)* Menj és borotválkozz meg! *(A fiúk elmennek.)* Neked vágtam ki. *(Olvassa a lányának.)* Megtámadta a szellemileg sérült lányt. A saját lakásában. Eltulajdonított egy sárgaréz láncot, egy tranzisztort és egy kenyérpíritót. Isten ments, hogy egyedül ajtót nyiss! Isten ments! Nem szabad kinyitnod!

LÁNY Nem szabad.

ANYA Tudod, mennyit spóroltunk apáddal? *(Jönnek a fiúk.)*

APA Ez a bolond kidobta a pengéimet!

FIÚ Állatokon tesztelik.

APA Én meg a szíjamat fogom letesztelni a fenekeden!

FIÚ Ismeritek a hibiszkuszi orrszarvút? Kihalt! Mert beszennyeztétek az egész Földet!

ANYA Apuka még az almacsutkát is bedobja a szemetesbe.

FIÚ Még jó, hogy nincs autónk.

APA Nem meggyőződésből, hanem mert nincs rá pénzünk.

FIÚ Azt tudod, hogy már a juhtúró is radioaktív?

ANYA Nincs énnekem kolibám!

APA *(A fiának.)* És ki ölte meg a halainkat?!

FIÚ Beleesett a lámpa az akváriumba!

ANYA Még kicsi volt.

FIÚ Most már kezd összeállni a kép.

APA Inkább a könyveidet állítsd össze! Nemsokára érettségizel.

ANYA Legalább újévkor ne veszekedjete. *(Az apának.)* Miért nem borotválkozol elektromos borotvával?

APA Apátszentmihályi árammal?

FIÚ Látjátok?! Provokál!

ANYA Gyerekek! Apuka mondani akar nekünk valamit. *(Szétosztja a tányérokot.)*

APA Kedveseim. Próbáljunk meg odafigyelni egymásra legalább egy pillanatra. Tudom, hogy sokat civakodtunk, de próbáljuk meg. A tavalyi év nem volt épp könnyű. Felmondtak nekem az iskolában, és fogalmam sem volt, hogy mihez kezdjek. De van három ötletem. Három jó ötletem! Találok magamnak valami otthon végezhető munkát, harmonika különórákat adok majd, és megtanulok jobban bolgárul... És újra belevetem magam a csillagászatba. Négy ötlet! A csillagászat a negyedik!

ANYA Remélem, hogy példát vesztek apátokról, hogy gondoskodik rólunk. *(Mindenkinek szed levest.)*

FIÚ *(Kiszed valamit a tányérból.)* Egy jégdarab.

ANYA Le volt fagyasztva.

APA *(A fiának.)* Majd ha megkeresed rá a pénzt, azt szedsz a tányérodba, amit akarsz.

FIÚ Marhahús?
APA Anya húsgombócai majd megszólalnak!
ANYA *(A lányának.)* Ne a füledbe öntsd a levest.
FIÚ *(Leteszi a kanalat.)* Nem eszek semmi olyat, aminek arca van. Nem eszek állatokat.
ANYA Szenteste ettél!
FIÚ Karácsonykor végig ezen gondolkodtam. Több millió kiszáradt fenyőfa, több millió legyilkolt hal.
APA De hogy az apád majdnem eladta a távcsövet, csak hogy meglegyen az a szaros karácsonyotok, azon nem gondolkodtál?!
ANYA Ne beszélj így a karácsonyról!
APA A saját számtól veszem el a falatot, ő meg gondolkodik?! És mire jöttél rá? Hogy a bunda egyenlő a fájdalommal?!
FIÚ Veled nem lehet beszélni.
APA Itt maradsz!
ANYA Nem adtad el a távcsövet?
APA Valamelyik ebéd alatt fogok elpatkolni!
ANYA Akkor honnan van pénzünk?
APA Meghalok, és nem leszek.
ANYA Nem örülök, hogy kölcsönkéregetsz.
APA Elvittem a porcelán tálát a zálogházba.
ANYA A nagymama tálját? Azt a lovacskását?!
APA Csak zálogba adtam.
ANYA A nagymama Budapestről hozta! Antik porcelántál.
APA Csorba volt.
ANYA Nincs kedvem veletek enni.
APA *(A fiának.)* Benned nincs egy szemernyi jó érzés.
FIÚ Nem én tettem zálogba a tálát.
APA Takarodj! *(A fiú távozik.)*
LÁNY Szaros tál!
APA Mindenki kifelé! *(A lány távozik, az apa megöleli az anyát.)* Ne sírj. Otthonról fogok dolgozni, jelentkeztem egy hirdetésre. Valamilyen gyógyszereket kell keverni, rendes munka, majd meglátod, diákokat is találok. A harmonika megint kezd divatba jönni... A zálogházban egy évig is megőrzik a tálát. Csodálatos karácsonyi hangulatot teremtettél... Füge is volt, meg kókuszos habcsók... A lányunk gyönyörűen kihímezte az abroszt, ugye? Egy év múlva elviszlek nyaralni.
ANYA Nyaralni?
APA A kedvenc helyünkre.
ANYA Sunčev Breg?
APA Már elkezdtem bolgárul tanulni.
ANYA Emlékszel, hogy ettük a dinnyét?
APA Fehér szandál volt rajtad.
ANYA Egy szempillantás alatt befaltuk az összeset.

APA Bezábáltuk.
ANYA Mindenem ragadt a dinnyelétől.
APA Olyan boldogok voltunk.
ANYA És riksát is bérelünk. Azt hitted, hogy az a férfi fogja húzni riksát, pedig ő csak bérbe adta! Örülök, hogy megint érdekel az asztronómia.
APA *(Előhúzza a csillagászati távcsövet az állványon.)* Hát nem gyönyörű? Kár lenne eladni. Német lencse!
ANYA Már fenn vannak a csillagok az égen?
APA Megkeresem neked a Holdat. *(Az anya belenéz a távcsőbe.)* Régen sokat utazgattunk. És egész nyári szünetben a lányunkkal voltam. Most annyi szünetem van, hogy majd belebolondulok. *(Az anya az udvarra irányítja a távcsövet.)*
APA Hová nézel? Leesett a Hold?
ANYA Már elkezdték építeni. Azt a hatalmas villát. Nézd.
APA Nem érdekel a villa.
ANYA Csak nézd meg, hogy élnek egyesek. Annyi a márvány, mintha templomot építenének.
APA És mit kezdenek a márvánnyal?
ANYA A fürdőszobába lesz. Disznók.
APA A márvány az hideg.
ANYA Padlófűtéssel nem.
APA Alulról jön a meleg?
ANYA A márvány alól.
APA A márvány alól? *(Megy, megnézni a távcsővel, az anyával felváltva nézik az udvart.)* Disznók.

2. KÉP

NŐNAP

APA *(A lányával együtt, mindkét kezükben kicsi üvegcséket ráznak.)* Gyengéden. Úgy jobban kiáznak a gyógynövények. Az egész tenyereddel fogd. Az üvegcsé átveszi a testhőmérsékletet. Akkor áznak ki a legértékesebb anyagok az oldatba.
LÁNY Kiáznak.
APA Tulajdonképpen most keresel először pénzt. Milyen érzés?
LÁNY Kiáznak.
APA A gépek nem képesek rá, kedvesem. Csak az emberi kéz. A gyógynövény érzi a testünk melegét és levet ereszt. Értékes gyógyszer lesz belőle. Ötezer kellett adnom előlegként, hogy egyáltalán odaadják az üvegcséket.

FIÚ *(Bejön és belenéz a lábasokba.)* Megint szója?

APA A tányér fölött is legyél filozófus. Te kezdted.

FIÚ Elmegyek kicsit levegőzni.

APA Nem kellene tanulnod?

FIÚ Csak ismételünk.

APA Rendben. *(Odaadja a fiúnak az üvegcséket, a fiú rázza.)*

FIÚ Hülyének való munka.

APA Van rosszabb is.

ANYA *(Megérkezik a bevásárlásból.)* Ebben a házban senki sem pucolja ki a vécét maga után.

APA *(A fiúnak.)* Látod?

ANYA Én nem leszek a rabszolgátok.

FIÚ De mi üvegcséket rázunk.

ANYA Én is munkanélküli akarok lenni!

APA Épp csak most ültem le!

ANYA Én viszont reggel óta meg se álltam. Rohangálok egyik diszkontból a másikba.

APA *(A fiáról.)* Nem ízlik neki a szója. Akkor én mit szóljak? Egész héten lecsót eszek!

ANYA Járhattál volna az iskolai étkezdébe. Az igazgatóhelyettes felajánlotta.

APA Hogy én fűjjam a levesét?!

ANYA Aki büszke, az egyen lecsót!

APA Megyek, visszaviszem az újságot!

ANYA Kivasaltad? *(Az apa átfutja vasalóval az újságot.)* Egyszer elkapnak. Az lesz csak a szégyen. *(Az apa elmegy.)*

LÁNY *(Még mindig rázza az üvegcséket.)* Az apa miért vasalja az újságot?

ANYA Hogy szép legyen.

FIÚ Hogy a szomszédok ne vegyék észre, hogy kivette a postaládájukból.

ANYA Ne legyél pimasz!

LÁNY Elvehetem? A könyvet?

ANYA Ha meghalok, a tiéd lesz. A legjobb receptjeim a nagymamától vannak. Ha jól figyelsz, megtanítalak. *(Elővesz egy nagy szakácskönyvet.)*

LÁNY *(Lapozgat a könyvben.)* Az én... könyvem.

ANYA Naponta egyszer meleg ételt kell főznöd a férfinak. Meleg étel nélkül nem tudsz megtartani egy férfit sem.

FIÚ Anya!

ANYA De ráérsz még férfiakkal foglalkozni.

FIÚ Anya, bajban vagyok. Szőrméket fújtunk le sprayfestékekkel.

ANYA Agyonütlek!

FIÚ *(Felháborodva.)* Nyúlszörből volt!

LÁNY *(Mutatja a szakácskönyvben.)* Hús.

FIÚ Tudod, mennyit szenvedett az az állat?

ANYA Nem érdekelnek a nyulak! Mehetsz tőlem akár dinamitot is pakolni, de te fogod kifizetni! Tudod, mit adnék én egy szőrmebundáért? Aztán meg valami neveletlen kölyök lefújja festékekkel! *(Kergeti a fiát.)* Tedd le az üvegcséket!

FIÚ Te akartad, hogy mindent mondjak el neked!

ANYA Soha nem volt szőrmebundám, csak az a műszálas rettenet! Apád meg úgy csinál, mintha legalábbis nercbundát kaptam volna tőle! *(Csengetnek az ajtón.)* Bárcsak a rendőrök lennének! *(Kinyitja az ajtót, bejön Ivo.)*

IVO Csókolom!

ANYA Nem ő tette.

IVO Tessék?

ANYA A mi fiunk rendes gyerek. Kamil vette rá az egészre.

FIÚ Ő vette a festéket.

IVO Nagyságos asszonyom, a nevem Ivo – az utolsó romantikus magánvállalkozó. A büfések hívnak így. Az enyém a Kuko büfé.

FIÚ A Kuko büfénél csináltuk.

ANYA Mit akar tőlünk, tisztelt...

IVO Ivo. Ha kérhetem, csak Ivo. *(A lánynak.)* Csókolom.

LÁNY *(Megcsókolja Ivo.)*

ANYA *(A lányának.)* Menj a szobádba!

APA *(Belép.)* Melyik hülye nem csukta be a liftajtót?

IVO Jó estét!

APA A szociális biztosítótól jött?

IVO Szeretnék megtanulni harmonikázni. Itt lehet jelentkezni?

APA Természetesen.

ANYA *(A lányának.)* Főzz egy kávé!

FIÚ Az én jelenlétem feleslegessé vált.

APA Ki fogja rázni az üvegcséket?

ANYA *(A fiúnak.)* Többet meg ne lássalak Kamillal. *(A fiú elmegy, az anya rázza az üvegcséket.)*

APA A harmonika megint népszerű lett, igaz?

IVO Nem is tudom.

APA Van saját harmonikája?

IVO Az apámtól örököltem egyet. Egy éve halt meg.

APA A harmonika nevetni és sírni is tud.

IVO Olyan normális számokat akarok játszani.

APA Cseljabinszk-módszer alapján tanítok.

IVO Mit gondolsz, fél év alatt meg tudok tanulni?

APA Hát ez csak magától függ. *(Ivo odaadja az apának a pénzt.)* Ez több mint az első óra díja.

IVO Egész évre van.

APA A basszus gombok csínját-bínját nem akarja megtanulni?

IVO Csak az alapokat.

APA Tisztelt...

IVO Ivo.

APA Ivo, ez az összeg csak szerény alapokra elég.

IVO *(Feláll.)* Nem tudom...

APA *(Megállítja.)* De tetszik a lendülete! Legalább az egyik kezével gyakorolunk.

IVO *(Még több pénzt ad az apának.)* Két kézzel akarok játszani.

ANYA *(Hozza a kávé.)* Itt a kávé. *(A lányának.)* Cukrot. *(Ivo cukrot tesz a kávéba.)*

LÁNY Cu... Cu.

IVO A kisasszony nem játszik?

ANYA Játékokkal. *(Széttépi a vákuumfóliázott kuglóf zacskóját.)* Kuglófot? Vagy kókuszos habcsókot?

IVO Allergiás vagyok a kókuszra.

LÁNY *(Kinyitja a száját.)* Hamm! *(Az anya kókuszos habcsókot tesz a szájába.)*

ANYA Menj a szobádba.

LÁNY Hamm.

ANYA A szobádba, azt mondtam. *(A lányt teljesen lenyűgözte Ivo.)*

APA Korábban játszott valamilyen hangszeren?

IVO Sokat hallgatom a rádiót.

LÁNY Hamm!

ANYA Nyomás! *(Kikíséri a lányát.)*

IVO Kedves lány. Olyan romlatlan.

APA Még nem volt rá ideje, hogy elromoljon.

IVO Tulajdonképpen nem is tudom, ő volt-e az apám. A harmonika által szeretnék vele beszélgetni.

ANYA Csak úgy tolongani fognak a lányok, ha eljátszik nekik valamit.

IVO *(Feláll.)* Az anyukám egyedül van a büfében. A sült olaj szaga nem tesz jót neki.

ANYA Engem is a harmonikájával szedett fel.

IVO Akkor hát holnap. Csókolom. A kisasszonyt is. *(Elmegy.)*

ANYA Nekidöntött a harmonikának!

APA Hagyd abba. Még itt van a liftnél.

ANYA Majdnem kilyukadt a légszekrény.

APA Uralkodj magadon.

ANYA Még szörmebundát se kaptam érte!

APA Miért akarod elrontani az örömeimet?! Megvan az első diákom!

ANYA A kivert kutyának is van bundája, csak én járok úgy, mint valami szerencsétlen! Annak a nőnek még gallérja is van! Láttad már a gallérját? Egy kilométer hosszú! Két erdőben kinyírták a rókákat, hogy neki rókabundából legyen a gallérja.

APA Kinek?

ANYA Tudod, hogy köszönt ma nekem? Azt mondta – napot! Hallod! Napot!

APA De ki?!

ANYA Napot! Annyira sem becsül, hogy egész mondattal köszönjön, csak annyit mondott – napot! Ki se nyitotta azt a rúzsos pofáját. Napot! Pont! Napot, jó nélkül! Napot – csak ennyi!

APA Az isten szerelmére, kiről beszélsz?!

ANYA Nézd meg a gallérját! *(Odanyomja az apa fejét a távcsőhöz, lefelé néznek az udvarra.)*

APA Már megint az a hülye ház?

ANYA Két évvel ezelőtt a bérosztályon még kávéra sem tellett neki!
 APA Aha, a volt kolléganőd!
 ANYA Miből építette fel ezt a házat? Miből?
 APA Szép kis hacienda.
 ANYA Most meg hirtelen lerövidíti a mondatokat! Napot! Napot és pont! Oda jár a fréfihoz!
 APA De hisz barátnők voltatok.
 ANYA A férfi nélkül egy senki lenne! Meg a férfi szülei nélkül! A paprikából gazdagodtak meg. Miből telik nekik márványra? Paprikából! Az a ház paprika alapokon áll!
 APA Szóval a férfi ügyeskedik... *(Távcsővel nézi.)* Olasz csempe... meg bidé...
 ANYA Ő bezzeg nem harmonikázott!
 APA Tudod kikkel ivott? Tudod kikkel?! Olyanokkal én nem innék.
 ANYA Te csak ülj a fenekeden és húzogasd a légszekrényt!
 APA Miféle ördög bújt beléd?
 LÁNY *(Kijön a szobájából, rázza az üvegcséket.)* Csókot!
 ANYA *(A lányának.)* Befelé!
 APA Élve felemészt ez a házmizéria. Ne foglalkozz velük. *(Átveszi az anyától az üvegcséket, és a távcsőbe néz.)* Szerelik a légkondicionálót.
 ANYA Disznók.
 APA Én nem iszom akárkivel. Azt már nem. Legalább ezt megválogathatom.
 LÁNY Csókot. Csókot!

3. KÉP

HÚSVÉT

APA *(Rázza az üvegcséket.)* Jönnek a locsolkodók?
 ANYA *(Távcsővel nézi az udvart, rázza az üvegcséket.)* Ne ijesztgess!
 APA Legutoljára nyolcvannyolcban jártak erre.
 ANYA Várj csak...
 APA Még jó, hogy nem adtam el a távcsövet.
 ANYA Megvagy! Megnőtt a hasa!
 APA Az enyém is!
 ANYA Terhes!
 APA Az ő korában?
 ANYA Na, ne haragudj? Csak három és fél hónappal fiatalabb nálam.
 APA De hogy ilyen jó barátnők nem köszönnek egymásnak!

ANYA Szia. És – napot. Nem vettél észre semmit? Szia. Napot. Én – szia. Ő – napot. Köszönünk egymásnak. De – szia. És – napot. Ezek után ne haragudjak meg rá?!

APA Nem értem.

ANYA Szia – mondom én. Napot – mondja ő. Érted?

APA Visszaköszön? Vissza.

ANYA Rád férne egy fülmosás!

APA *(A lány kijön a szobájából pizsamában.)* Hogy aludtál, egérekém?

ANYA Öltözz fel. Húsvét van. *(A lány keres valamit.)*

APA Nem vágtad ki neki a kék híreket?

ANYA Ma nem jelent meg az újság.

APA *(A lányának.)* Látod? Az emberek jók voltak egymáshoz. Üres az újság.

ANYA Vegyél fel tiszta pólót.

APA A Tom és Jerryset. Hadd legyen valami öröme a szerencsétlennek.

ANYA Nekem bezzeg nem akarsz örömet okozni! *(Odaadja a lánynak az üvegcséket, a lány rázza őket.)*

APA Ne kezd el megint, főleg ne előtte. *(A lányának.)* Az egérekés pólódat vedd fel. *(A lány bemegy a szobájába.)*

FIÚ *(Belép öltönyben.)* Dicsértessék.

ANYA Mindörökké ámen.

FIÚ Megyek a reggeli misére.

APA Mire?

FIÚ A reggeli szentmisére. Vierával.

ANYA Vierával jár.

APA Templomba?

FIÚ Utána elmegyünk sétálni.

APA Ne hagyd, hogy valami fruska elcsavarja a fejedet.

FIÚ Ebéd előtt hazaérek. Isten veletek.

ANYA Isten veled.

APA Szevasz. *(A fiú elmegy.)* Hát így állunk.

ANYA Legalább nem Kamillal lóg.

APA Rózsafüzérre cserélte a sprayfestéket?

ANYA A Viera rendes lány. Az anyja a postán dolgozik.

APA De hallottad? Eddig azt se mondta, hogy búú, most meg Isten veletek.

ANYA Egészen kivirult a fiú.

APA Ezt nevezem változásnak. Búúú és Isten veletek. *(Csengetnek, megy ajtót nyitni.)*

IVO Csókolom, tanár úr. Tanárné asszony.

APA Ma nincs óránk.

IVO *(Előveszi a fűzfa korbácsot.)* A harmonikát nem is hoztam el.

ANYA Beáztattam a függönyöket! *(Elfut.)*

IVO Nem szoktam a nőket a kádba dobni, nagyságos asszonyom.

APA Otthagyhatsz a függönyöket!

ANYA Egy pillanat. *(Az ajtó mögül.)* Csak átöltözünk!

IVO A kisasszony otthon van?
APA *(Tölt.)* A harmonikásokra! *(Gyorsan megissza és rázza az üvegcséket.)*
IVO Szeretném megvenni a kertjüket.
APA A kertünket? Az csak amolyan földszív a vágányok mellett.
IVO Hogy legyen a büfében friss paradicsom, érti ugye?
APA Termőföldnek remek. Nekem is volt ott eprem. Mindig lesztedték.
IVO Az én büfémeket is összefirkálják.
APA Kikéredztek az órámról és letarolták az egészet.
IVO Sprayfestékekkel átírják a büfé nevét.
APA Kuko büfé?
IVO A gyerekek nagyon rosszak tudnak lenni.
APA Mire írták át?
IVO Ne is kérdezze.
APA Kis disznók.
IVO Kuki. *(Pénzt vesz elő.)* Fogadja el, mint a barátjától.
APA A magáé. Vercájggal együtt.
IVO Azt megtarthatja.
APA *(Tölt.)* Igyunk a kertjére, Ivo!
IVO A lányokra!
ANYA *(Bejön kicsípve.)* Hol van az a víz? Ne legyél szégyenlős! *(Kijön a lány, a ruhája alatt egyértelműen kirajzolódik a hasa, hogy terhes. Az apa abbahagyja az üvegcsék rázását.)*
IVO Sibi-ribi...
ANYA Üssön! Jobban! Nem fáj!
IVO Nem is szabad, hogy fájjon.
ANYA Az az igazi, ha fáj.
APA Az a has...
ANYA A kismama hasát természetesen nem szabad megsibálni. Csak a lábait!
IVO A lábait lehet?
ANYA Kell is! Sibi-ribi, na!
APA Ivo megvette a kertünket.
ANYA Maradjon itt ebédre! Vesepecsenye lesz knédlivel.
APA Vákuumfóliázott. Meg kell kóstolnia.
IVO Hát, nem tudom.
APA Vercájg nélkül vette meg!
ANYA Akkor menj és gyorsan hozd el a vercájgot, még mielőtt Ivo meggondolja magát.
IVO Kapára nincs szükségem.
ANYA Menj, legalább sétálsz egyet.
APA Mit jelentsen ez a has...
ANYA Menj!
IVO Ne menjek magával?
ANYA A vesepecsenyémet visszautasítani bűn! *(Fogja a vákuumfóliázott ételt és odaadja a lányának.)* Melegítsd meg! *(A lány elmegy.)*

APA Ki fogja rázni az üvegcséket?
IVO Ha nem sértem meg. *(Átveszi az apa üvegcséit.)*
APA Ezért ingyen óra jár.
ANYA Hozd el az öntözőkannát is! *(Az apa elmegy.)*
IVO *(Rázza az üvegcséket.)* Bővíteni akarom a céget. Két-három asztalt tennék a járdára. Hogy kulturált körülmények között egyenek az emberek.
ANYA Állva nyelünk, mi?
IVO Terítőket is veszek. Meg páraelszívót. Az anyukám fulladozik a gőzben. Tudja, asztmás.
ANYA A mi családjunkban is volt asztmás.
IVO Alattomos egy betegség.
ANYA Nagyon alattomos.
IVO Talán még tálcák is lesznek a cég logójával.
ANYA *(Elveszi tőle az üvegcséket, a sajátjait is leteszi.)* Nem látod, hogy a nevét se tudja leírni? Terhes. Azt se tudjuk, kitől. Mindenkinek megfogja a kezét. Tudod, hogy mennyi vizet fogyaszt? Bezárkózik a fürdőszobába és énekel. Dörömbölök az ajtón, a csapokból meg folyik a víz. Néha egy órán át.
IVO Maga nem ért engem.
ANYA Nagyon is jól értem. Ott állsz a büfédben, nézed a nőket, és meleg virslit dugdosol a kiflibe. Az én lányom szerencsétlen, de ezt nem engedem. Ezt nem!
IVO Igazságtalan velem. Tudom, hogy beteg... De ez egy ajándék.
ANYA Ajándék... Akkor teszi szét a lábát, amikor mondd neki.
IVO Régen őket szent embereknek tartották.
ANYA Ezzel nálam ne próbálkozz!
LÁNY *(Bejön.)* Vesepecsenye!
ANYA Menj a konyhába, és maradj ott, amíg nem szólok! *(A lány elmegy.)*
IVO Csak azért jöttem, hogy köszönjek neki.
ANYA *(Kezdi kigombolni a blúzát.)* Mikor fogtál igazi nőt a kezében? *(Odaszorítja Ivo kezét a testéhez.)* Jólesik?
IVO *(Leveszi a kezét.)* Miért csinálja ezt?
ANYA Itt kell tartani egy kicsit. *(Megint visszateszi Ivo kezét.)*
IVO Maga gyönyörű nő.
ANYA Egy kicsit erősebben. Csak egy kicsit!
IVO Megjön a férje.
ANYA Van egy ingyen órad.
IVO Maga olyan... Más. El tudna...
ANYA Mi?
IVO El tudna járni...
ANYA Hová?
IVO Hozzám. Miután bezárom a büfét.
ANYA A ketchup és a sült krumpli mellé? *(Ellöki magától a férfit.)* Te kis vakarcs! Nem értesz te semmit! Itt van a pénzed azért a hülye kertért! *(Hozzávágja a pénzt.)*
IVO Nem akartam megbántani.

ANYA Hagyj békén! Megyek a kádba! Mosóporral dörzsölöm le a testem, te kis vakarcs!

IVO Viszontlátásra.

ANYA Tűnés, különben kiabálni fogok!

IVO Már most kiabál. Pedig semmi oka rá. *(Összeszedi a pénzt és az asztalra teszi.)* Magát illeti.

ANYA Kifélé! *(Ivo elmegy.)* Istenem! Istenem!

4. KÉP

A MUNKA ÜNNEPE

APA *(Telefonál.)* Nem, nem rázunk! *(Leteszi a kagylót.)* Ostoba.

ANYA *(A távcsővel az udvart nézi.)* Ne foglalkozz velük.

APA Az utcára se mehetek ki. Mihelyt meglátnak, elkezdenek rázkódni.

ANYA Próbálj meg felülemelkedni a törtéteken.

APA Ahány felebarát, annyi disznó. *(Csörög a telefon, az apa felveszi.)* Halló? Neked rázok be egyet, te kretén! *(Leteszi.)*

ANYA Legalább elkapták őket?

APA Már valahol Bolíviában vannak. Az én pénzemmel együtt.

ANYA Másokat is beetettek.

APA Szörnyű, hogy az utcában mindenki az én diákom volt. Most a hátam mögött nevetnek, hogy üvegcséket rázogattam!

ANYA A családotodért csináltad, mucókám.

APA Szárított csalán desztillált vízzel! *(Csörög a telefon.)*

ANYA *(Telefonál.)* Mit parancsol? *(Az apának.)* Harmonika ügyben.

APA *(Telefonál.)* Tanítok... Rázni? Te húgyagyú! *(Leteszi.)*

ANYA Gyere, nézd meg!

APA *(Belenéz a távcsőbe.)* Először látom babakocsival.

ANYA Nincs olyan érzésed, mintha bujkálna?

APA Miért bujkálna?

ANYA Az utcán még egyszer sem találkoztam vele.

APA Ha ilyen kertem lenne, én se mennék sehová.

ANYA *(Lefelé néz a távcsővel.)* Hullámkeltő van a medencéjükben. Dagonyáznak, mint a disznók.

APA Még nem láttam disznót a tengerben.

ANYA Akkor nézz ide.

APA *(Belenéz a távcsőbe.)* A férfi meghízott. De a nő vékonyka.

ANYA Az a nő a nagyanija lehetne. Gyereket vállalni az ő korában!

APA Ugye semmi másról nem beszéltek a bérosztályon?

ANYA Mi a bérosztályon dolgozunk. *(A távcsőbe.)* Bujkál. A babakocsit egészen a fal mellett tolja.

APA Ne foglalkozz velem. *(A távcsőbe.)* Először vagyok otthon május elsején.

ANYA A stadionnál körhinták is vannak.

APA *(A távcsőbe néz.)* Jönnek a gyerekek. Te csináltad azt a hasat?! Megegyeztünk valamiben!

ANYA De mikor úgy örül neki.

APA Nem csinálhatod ezt velem! Nem érdemli meg!

ANYA *(A távcsőbe.)* Az a férfi megint itt vár.

APA Ivo? A harmonikája nála van?

ANYA Nem akarom, hogy feljöjjön hozzánk.

APA Ez az én lakásom is.

ANYA *(Csöngetés az ajtón.)* Nem lépi át a küszöbünket!

APA Azelőtt kellett volna gondolkodnod, mielőtt azt a hasat csináltad nekem. *(Kinyitja az ajtót, bejön a fiú, majd a lány nagy hassal.)* Ivo! Jöjjön! Na, jöjjön!

FIÚ Dicsértessék.

IVO *(Bejön.)* Csókolom.

LÁNYA Van bugyim!

ANYA *(A lányának.)* Tűnés a szobádba!

FIÚ Egészen hazahoztam. Mindenki látja?

APA Évente egyszer ennyit megtehetsz a nővéredért.

FIÚ Viera kint vár.

ANYA Jó szórakozást!

APA Tizenegyre otthon lenni!

ANYA Van kulcsod?

FIÚ Anya, legközelebb szeretnénk Vierával csak mi ketten menni. *(A nővére mutat.)* Nélküle. *(A fiú elmegy, a lány bemegy a szobájába.)*

ANYA Akkor ki viszi el egy kicsit levegőzni?

IVO Én... Kivinném őt.

ANYA Sült krumplizni?

APA És a kert?

IVO Szeretném eljegyezni a lányukat.

APA Gondnokság alatt áll.

IVO Szeretnék róla gondoskodni... Hogy úgy érezze...

APA Gondoskodni?

IVO Mint a barátja.

ANYA Meg akarja vásárolni a lányunkat. Téged ez sem ráz fel?

APA Ne beszélj nekem a rázásról!

IVO Gyűrük... *(Elővesz egy kis dobozt.)*

ANYA *(Kidobja a gyűrűket az ablakon.)* Nem egyezünk bele!

IVO Nem ezt érdemli az a lány. *(Elmegy.)*

ANYA Akkor sem lesz a tiéd! Soha! *(A lány bejön.)* Tegnap ott voltál a büfében?! Ott voltál?!

LÁNY Hodok.

ANYA A kolléganőim látták a lányunkat.
APA Ettél hot dogot?
ANYA Miért volt mustáros a szoknyád?
LÁNY Hodok.
ANYA Egyszer csúnyán megjáród.
APA Kábelt. *(Az anya odaadja az elektromos kábelt, az apa azzal veri a lánya tenyerét.)* Nekem jobban fáj, mint neked. Nem a haragom büntet, hanem a szeretetem. A kezem üt, de a szívem sír. Most pedig menj be a spájzba. *(A lány bemegy.)*
APA Miért csinálsz neki hasat? Miért alázol meg minket ennyire?!
ANYA Először össze kell húznunk magunkat, hogy minél inkább el tudjunk rugaszkodni.
APA Ennél jobban már nem tudom magam összehúzni.
ANYA Május elsején mindig bejöttek érted a többiek, hogy menjetek el sörözni.
APA Mióta kidobtak, a barátaim nem érnek rá. Mindig sietnek valahová.
ANYA *(Gyertyákat tesz az asztalra, ünnepi terítéket tesz fel, majd a zacskókból előveszi a vákuumfóliázott ételeket – kenyeret, kolbászt, tojásokat, kalácsot.)* Alig tudtuk kivárni, míg végre felnőnek a gyerekek. Most meg hirtelen itt van.
APA A lányunk soha nem fog felnőni.
ANYA Miért ne lehetne egyszer nekünk is jó? Csin-csin. *(Borral koccintanak.)*
APA Sunčev Bregre.
ANYA Már megijedtem, hogy kiment a fejedből.
APA Majdnem. A talpamba szökött.
ANYA Abbahagyta a bolgártanulást. *(Vakargatja a talpát.)* Ebbe a talpadba?
APA Kezd visszatérni. Már a térdemnél jár...
ANYA Van egy ötletem.
APA Mindig nevetőgörcsöm lesz, mikor eszembe jut, hogy kifosztották azokat a németeket, a mi sátrunkhoz meg hozzá sem nyúltak.
ANYA *(Vakargatja a talpát.)* Már a hasadnál van?
APA Az a dederón meg csak azt kiabálta – meine Praktica, meine Praktica! Úgy röhögtem, majd összedőlt a sátor.
ANYA Emlékszel, mi volt utána?
APA Összedőlt a sátor.
ANYA Előtte.
APA Jött a milícia?
ANYA Úgy megdugtál, hogy csak...
APA Hagyd abba. *(Felhúzza a zokniját.)*
ANYA Két napig fáj az oldalam. A rezsón feküdtem.
APA Sunčev Breg. Megígértem, egyszer még elmegyünk!
ANYA Úgy kell tünnie, mintha terhes lenne. Minél több embernek látnia kell a hasát.
APA *(Szeleteli a fóliából előszedett húst.)* Veszek neked dinnyét, egy egész utánfutóval.
ANYA Így aztán majd senki sem fog csodálkozni, hogy van gyerekünk.
APA Milyen gyerekünk?

ANYA A sírást úgyis hallani lehet. Nem szabad rejtegetnünk a gyereket. Olyan közel fog sírni, hogy senkinek eszébe sem jut, hogy itt van.
 APA Mire készülsz?
 ANYA Vagy mi, vagy ők. Nincs vesztenivalónk. *(Távcsővel nézi az udvart.)* Mindenük megvan. Ház. Kert. Medence... Gyerek.
 APA Te megőrültél!
 ANYA Pontosan tudom, mikor szokta a kertbe vinni a gyereket. Elveszem tőle. Tönkreteszem azt a nőt.
 APA Hallgass!
 ANYA Hagyom, hogy egy ideig izguljon érte.
 APA Gonosz, undorító nőszemély vagy!
 ANYA A gyereket visszaadom! De fizetnie kell!
 APA Te gyereket akarsz rabolni?!
 ANYA Elmegyünk jó messzire. Te soha nem akartál kertés házat? Mint az övéké? Minden nap attól félek, hogy éppen kivel futok össze a liftnél. Az a sok gyűlölködő pofa! El akarok tűnni ebből a panelházból. Nézd meg azokat az ablakokat! Ezer lakás van itt körülöttünk! Csak nézd meg! Csupa jó ember, igaz?! De ha nem adnál nekik fél évig fizetést, elvesztik a lábuk alatt a talajt és összeomlanak! Tudod, micsoda csapás ez? Még időben el kell tűnnünk!
 APA Hallgatod, hogy mit beszélsz? Hallgatod egyáltalán?
 ANYA Segíts és megmenekülünk! Mucó! Ne álldogálj így itt! Megint minden jó lesz. Csak ne álldogálj így itt elöttem folyton!

5. KÉP

GYEREKNAP

LÁNY *(Bejön a lány, és felveszi a telefonkagylót.)* Már – nem félek! *(Leteszi, majd egy idő után újra beleszól a kagylóba.)* Nem félek – tőled! *(Leteszi, majd egy idő után újra beleszól a kagylóba.)* Ott vagy az ablak mögött – ide nem jöhetsz... Az ablak fehér... Lyukat vakargatsz ki – a festékben... És a szemed a lyukon át... Ha sokáig fekszem – úgy teszek, mintha aludnék... És a szemed... A festéken át... Folyton engem néz... Félek... Megmozdulni... Alig veszek levegőt... Csak amennyit nagyon muszáj... Hogy a szemed ne haragudjon... Már nem félek tőled! *(Lecsapja a kagylót, bejön az apa.)*
 APA Nem vagy lázas?
 LÁNY Nem félek.
 APA Itt vagyunk veled.
 ANYA *(Bejön.)* Szereztél újságot? *(Vadul lapoz, olvas, aztán összegyűri az újságot.)*
 APA Már ki volt vasalva.

ANYA Beszüntették a folyósításokat. Befektetési alapba tettem a pénzünket. *(Odaadja az apának az összegyűrt újságot.)*

APA Mennyit?

ANYA Mindkét takarékkönyvet. Az ügyvezetőnek nyoma veszett.

APA Engem meg sem kérdeztél!

ANYA Az egész bérosztály betette! Nagyon előnyös volt!

APA Tojok a bérosztályra!

ANYA Nem szabadna az embereket így becsapni.

APA Jobb, ha búcsút veszel a nagymama táljától. Már megvette valaki.

ANYA Ki? És ne mondd azt, hogy a zálogházban nem tudják.

APA Olyan mindegy.

ANYA Mondd meg! Különben elmegyek és megkérdezem. *(Kigombolja a blúzáát.)*

APA Kínosan viselkedsz.

ANYA Lehet, hogy a zálogos – veled ellentétben – akar majd tőlem valamit!

APA Mikor állsz le?

ANYA Én egyenesen megyek. Ez csak a föld dőlése. Mucó, hallani akarom azt a nevet.

APA Ott van.

ANYA *(Odamegy a távcsőhöz.)* Hol? *(Lenéz az udvarba, a kolléganője házára.)*

APA Úgy tűnik, ő sem kedvel téged.

ANYA Velem tartasz?

APA *(Begombolja az anya blúzáát.)* Nem tudom.

ANYA A babakocsi a kertben van.

APA Beszéljük meg. Kérlek.

ANYA Gyere.

APA De még beszélünk róla, jó?

ANYA Persze.

APA Nem vagyunk rá képesek.

ANYA Képzeld azt, hogy a tévében történik az egész.

APA Mindig van megoldás.

ANYA Átkapcsolsz egy másik csatornára, és vége.

APA Te nem is figyelsz arra, amit mondok.

ANYA Te pedig nem akarsz látni! *(Elmennek. A lány felveszi a kagylót és beleszól.)*

LÁNY Nagyon... Rossz voltál... De már nem félek tőled. Nézhetsz engem... Mert nem félek. *(Leteszi a kagylót.)*

FIÚ *(Bejön, spicces.)* Aranyos testvércém. Te is nő vagy? Hát legyél. De ne menj ki az utcára. Esetleg megölnél valakit. Előfordul az ilyesmi. Teljesen átlagos nő, csak úgy létezik. A férfi megszűnik létezni. Az egyik férfi nem létezik. Az egyik nő miatt. Érted? A nő egyszerűen átnéz azon a férfin, és ő megszűnik létezni. Előtte létezett, és hirtelen megszűnik létezni. A nők ilyet is tudnak. Te látsz engem? *(A lány bólogat.)* Akkor hülye vagy. Ne haragudj. Ha te látsz engem, az nem érvényes. Viera, az érvényes. De Viera nem lát engem. Tudod, hogy én nem létezem? *(Ledobja a kabátját az asztalra.)* Te sem létezel. Nem haragszol? Te, mint nő, nem létezel. Számomra létezel, de az nem számít. Én a

testvéred vagyok. Mi láthatjuk egymást, de szart se érünk vele. Hogy kit lát most Viera? Egy új fiút. Macedóniából.

Macedón feje van, macedón lábai. Tudod, hogy ő miért létezik és én miért nem? Mert rosszabb helyzetben van. Nagyobb együttérzést kelt Vierában. Otthon számaron járt. Van miért sajnálni. Én még csak nem is szántottam. Goran szántott. Goran. Goran. Az erdőből jött, erdei fiú, Goran. Viera a szegénységébe szeretett bele. Mert jólélek. Vierka a legjobb, mert együttérző. Ha felgyulladna a házunk, visszafogadna? *(Egy gyógyszeres tubust kínál a lánynak.)* Senki nem látja meg. Nem kérsz? *(A fiú gyógyszert szór a szájába és ráiszik.)* Már soha senki nem fog téged látni. *(A fiú elmegy, sokáig csörög a telefon, a lány végül felveszi a kagylót és telefonál.)*

LÁNY Nem félek téled. *(Leteszi, hosszú csöngetés, felveszi a kagylót.)* Ivo...? *(Leteszi, megint felveszi és beleszól a kagylóba.)* Nem félek. *(Leteszi a kagylót, sokáig csöng a telefon.)*

ANYA *(Befut.)* Zárd be az ajtót!

APA *(Bejön.)* Menjünk vissza!

ANYA Most már mindegy.

APA Mindent megmagyarázunk!

ANYA Itt maradsz! Vegyél egy mély levegőt. Senki nem látott minket. Ott sem voltunk.

APA *(A lányának.)* Egérkém... *(A telefon folyton csöng.)* Ne vedd fel!

ANYA Fel kell vennünk!

APA Nem!

ANYA De hiszen otthon vagyunk! Még mindig itt vagyunk, érted? *(Telefonál.)* Halló? Halló! *(Leteszi.)* Semmi.

LÁNY Nem félek.

ANYA *(Megtalálja a fia kabátját, befut a szobába.)* Apa! *(Kihozzák az erőtlen fiút.)*

FIÚ Viera...

ANYA Mentőt!

APA *(Pofozza a fiát.)* Mi jutott eszedbe, te hülyegyerek?! Ne aludj! Nem szabad elaludnod!

FIÚ Viera... elhagyott.

ANYA Amiatt a csaj miatt? Fiacskám...

APA Hülyegyerek. Ne aludj!

ANYA Mucókám...

APA Kretén!

FIÚ Az Isten most nem szeret engem, igaz?

APA Azt se tudja, hol laksz.

FIÚ Vierka.

APA Tyúkeszű! *(Elmegy a fiával.)*

ANYA *(Kimegy velük az előszobába és visszajön egy pólýába bugyolált csecsemővel, beszél hozzá.)* Mi pedig barátok leszünk, jó? Jó barátok.

Szünet

6. kép

Hétfájdalmú Szűzanya

ANYA *(Fertőtleníti a fia sebét a homlokán.)* Kiszúrhatták volna a szemedet is.
FIÚ Annyi idejük nem volt.
ANYA Izmos beszéd.
FIÚ Összerugdostuk azt a disznót, de volt egy haverja.
ANYA Kímélj meg a részletektől.
FIÚ Meztelenre vetkőztettük őket. Felszöktek a buszra.
ANYA Megőrülök.
FIÚ Tudod, hogy bámult a sofőr? Két meztelen vietnámi a buszmegállóban!
ANYA Nem fognak sehova felvenni.
FIÚ Kamilt sem vették fel.
ANYA Minek neki főiskolára járni?
FIÚ Egy évet kibírok a gyárban.
ANYA Vacsoráztál?
FIÚ Nem vagyok éhes.
ANYA *(Szétvágja a vákuumfóliát.)* Tölteléket sem kérsz?
APA *(Bejön, lapoz az újságban.)* Nem írnak semmit.
ANYA A bérosztályon sem tudnak semmit.
APA Még jó, hogy a bérosztály hallgat!
ANYA Azt se tudják, hogy gyereke született.
APA Pedig azt nem lehet eltitkolni.
ANYA Állítólag a hatodik hónapban elvetélt.
FIÚ Mármint júniusban?
APA Egyél és hallgass!
FIÚ Csak nem szar van a levesben?
ANYA Elég legyen!
FIÚ Szeretném megvitatni a zsebpénzem kérdését.
APA Van saját kereseted.
FIÚ *(Az apjának.)* Tölteléket? Vagy meghagyjuk a kisöcsémnek?
ANYA Teérted is csináljuk.
FIÚ Kellene egy új cipő és egy új kabát.
APA Nem lopom én a pénzt.
FIÚ A fiúk folyton kérdezősködnek, hogy kitől van gyereke a nővéremnek.
ANYA Egyedülálló anya. Maga sem tudja. Találj ki valamit!
FIÚ Azt mondják, hogy az a balfasz volt a büféből.
APA Ivo örül, ha a harmonikát szét tudja húzni.

FIÚ A fiúk rá akarnak nézni a körmére.
ANYA Csak próbáljátok meg bántani!
FIÚ Nem szeretjük a homokosokat.
APA Össze-vissza beszélnek.
FIÚ Ahhoz a családhoz képest mi tök amatőrök vagyunk.
APA A gyereket visszaadjuk.
ANYA Még mit nem.
APA Hiba volt elhozni! De te csak szépen verekedjél a jugókkal meg a vietnámiakkal, és elsőnek mész börtönbe. Engem is megüthetsz, a nagyapám révén bolgár vagyok!
ANYA Apa!
FIÚ *(Az apjának.)* Amikor kicsi voltál, arattál?
APA Kettyós ez a gyerek.
ANYA Apád nem úgy gondolta.
APA Szálljatok le rólam. *(El akar menni, de az anya visszatartja.)*
ANYA Csönd legyen! Folyton sértegetitek egymást! Ez így nem mehet tovább! Bírjátok ki még egy kicsit! Minden jobbra fordul. És utána elmegyünk!
FIÚ Remek ötlet. *(Elmegy.)*
ANYA Hová mész?!
FIÚ *(A folyosóról.)* Az az én dolgom!
ANYA Mi itt öljük egymást, ennek a nőnek meg tök mindegy, hol van a kölyke! *(Tárcsázza a számot és telefonál.)* Nálunk van a fiad, hallod? Jól érzi magát, te nem is akarod őt visszakapni. Disznó. *(Leteszi.)*
APA Fülkéből telefonálj!
ANYA A rendőrök semmiről sem tudnak! Érted? Nem jelentették be az eltűnését. Nincs gyerekrablás, mivel nem is létezik semmiféle gyerek! *(Behozza a pólyába bugyolált gyereket.)*
APA Pedig itt van! Az én konyhámban, a kurva életbe!
ANYA Minek neki az a sok pénz, ha beteg a gyereke?! Soha nem lesz belőle semmi! A fal mellett bujkált. Szégyellt vele kimenni az utcára, mert Down-kóros.
APA *(Lenéz a távcsővel.)* Miért hallgatnak? Miért nem csinálnak semmit?!
ANYA Ezeket semmi sem hatja meg.
APA Hisz az a nő mindig olyan kis érzékeny volt.
ANYA Bántani akartam, és tulajdonképpen segítettem neki.
APA Nem olyan ő.
ANYA Egész életében ujjal mutogattak volna rá. Most újra szabad.
APA A kurva életbe, aranyban fognak fizetni a gyerekért!
ANYA Nyugi. Kitalálok valamit.
APA Van időd. Míg suliba megy...
ANYA Te taníthatnád. Te! Matematika és ének-zene tanár!
APA Te mondod, akinek csak nyolc általánosa van? Én tanítóképzőbe jártam, hallod? Tanítóképzőbe!
ANYA Leszarom a tanítóképződöt!
APA De azért rám nyomultál, igaz?

ANYA Ki nyomult kire? Te énrám!

APA Te nyomultál rám elsőként! Azzal a nővel egyetemben! Mind a ketten engem akartatok, én meg a hülye fejemmel téged választottalak. Lehetett volna házam meg úszómedencém.

ANYA Neked soha nem volt semmi! Mindent a férfi szerzett, nem a nő!

APA Az utóbbi húsz évemet lehúzhatom a vécén. Most minket figyelj a távcsöveddel!

ANYA Hogy nyomorék gyereked van attól a nőtől! *(Felemeli a gyermeket a pólyában.)*

APA Miért, most nincs?! *(Elsírja magát.)* Nem veszthetek megint.

ANYA Mucó. *(Összeölelkeznek, csókolóznak.)* Rendesen fogjál meg.

APA Ne haragudj.

ANYA Dugjál meg a szőnyegen, mint régen. *(Leesnek a földre, hátul a lányuk próbál észrevétlenül kislisszolni kabátban, bőrönddel a kezében.)*

APA Mi van?!

ANYA *(Megállítja a lányát.)* Hová mész? Nyisd ki a bőröndöt! *(A lány kinyitja a bőröndöt, kiveszi a hímzett terítőket.)* Ezeket meg hová akarod vinni? Éjszaka van. Hová akarsz menni a bőrönddel?!

APA *(A lányának.)* Megyünk csicsikálni, jó?

ANYA *(Előveszi a bőröndből a szakácskönyvet.)* Minek neked a szakácskönyv? Ki csavarta el a fejedet?!

APA Azt se tudja, mit csinál.

ANYA Kihez akartál menni? Addig nem hagylak, míg meg nem mondd. A büfébe indultál? Ott akartál aludni? Még nyitva a büfé, és ott vár rád? Mire vár?!

APA Nem csinált volna ilyet.

ANYA Vetközz le. Le a kabátodat! A többit is. Mindent vegyél le!

APA Vedd fel a pizsamádat, egérke.

ANYA Mindent levenni! *(A lány meztelenre vetkőzik.)* Befelé a spájzba! Míg nem kérsz bocsánatot! *(Bezárja a lányát a spájzba és elteszi a kulcsot.)*

APA Adjál neki alsóneműt.

ANYA Meleg van odabent.

APA Nem maradhat így.

ANYA Legalább nem szökik el. *(Telefonál.)* Miért nem akarod vissza a gyermeket? Engem már jobban szeret, mint téged. Egy kicsit sem hiányzik a fiad? Már nézelődik. Az ablak alatt elment a mentő és megfordult a hang után. Vagy a tűzoltók voltak? Neked aztán édes mindegy. *(Leteszi.)*

APA A konyhában alszom.

ANYA Nem velem?

APA Hálózsákban alszom.

ANYA Gyere az ágyikóba, Mucó.

APA Itt alszom.

ANYA Ezt még visszkapod. *(Elmegy.)*

APA *(Leül a spájz elé és a lányához beszél.)* Ne csinálj úgy, mintha aludnál. Olyan szemem van, hogy még az ajtón is átlátok. Most nem veszel levegőt. Látom én. A szemem mindent lát! Még egy ideig bírod. Még egy kicsit... Most! Levegőt

kellett vened. Vagy most? Ügyes vagy, ha eddig bírtad. Tovább bírtad, mint múltkor.

LÁNY *(Az ajtó mögül.)* Nem félek... Tőled!

APA Azt akarom, hogy ne félj. Tedd a kezed az ajtóra.

LÁNY Ott van.

APA *(Az apa a spájzajtóra teszi a tenyerét.)* Próbáld meg megtalálni az enyémet.

LÁNY Hogyan?

APA Érezned kell.

LÁNY Megvan.

APA Jó. Most átteszem egy másik helyre, és te próbáld meg megtalálni. Most. *(Átteszi máshová a kezét az ajtón.)*

LÁNY Megvan.

APA Most?

LÁNY Megvan.

APA És most?

LÁNY Megvan.

APA *(Nem teszi oda a kezét.)* Most?

LÁNY Nincs rajta.

APA Nagyon jó. És most? *(Az ajtóra teszi a kezét.)*

LÁNY Megvan.

APA Most?

LÁNY Megvan.

7. KÉP

HALOTTAK NAPJA

APA *(Reggelizik a fiával.)* Hogyhogy nem emlékszel semmire? Annyi pénzt dobtunk ki nyaralásokra, és te egyikre sem emlékszel? A képtárra sem?

FIÚ Nem.

APA *(Kiabál az anyának.)* Nem emlékszik a képtárra. A főbejárat fölött laktunk. Hatalmas erkélyünk volt. Arra sem emlékszel?

FIÚ Nem.

APA Oda jártunk üdülni! Ma már be sem lehet jutni. Az ebédlőben lévő freskókra sem emlékszel?

FIÚ Nem.

APA *(Kiabálja az anyának.)* Nem emlékszik a freskókra. A mozira sem? Szörnyen bűdös volt, mert előtte ragasztották le a linóleumot. Fing mozinak hívtuk.

FIÚ Nem.

APA *(Kiabálja az anyának.)* Nem emlékszik a Fing mozira! A vízibiciklire se? A nővéred beleesett a vízbe.

FIÚ Ehetek végre nyugodtan?!

APA Nincsenek közös élményeink.

FIÚ De, a középfülgyulladás.

APA *(Az anyának.)* A fülére emlékszik! És arra a völgyre, amelyikben felakasztották Jánošíkot? Volt ott egy akasztófa is. Le vagyunk fotózva alatta. És ez a fokos is onnan van. Egy öregember csinálta, és nem forrasztópákával, hanem izzó vassal égette bele a mintát a fába. Igazi különlegesség. Mind a ketten kaptatok egyet-egyed.

FIÚ Ez az enyém?

APA A nővéred elveszítette a sajátját.

FIÚ *(Feláll az asztaltól.)* Akkor csá.

APA Nem jössz ki velünk a sírokhoz? A halottak napját szeretted. Mindig gyújtottál gyertyát a partizánoknál.

FIÚ Majd később. Csá. *(Elmegy.)*

APA A mécsesek a spájzban vannak!

ANYA *(Bejön.)* Egy éve nem beszéltek egymással, most meg egyszeriben nem hagyod, hogy egyen.

APA Azt hittem, hogy kimegyünk a temetőbe.

ANYA Már három éve nem jár.

APA El fogjuk veszíteni a fiút.

ANYA Kiflit nem kérsz? Akkor befóliázom. *(A reggeli maradékát vákuumfóliázóval becsomagolja.)* Csinálj a kicsinek tejet.

APA *(Jön a gyerekekkel, cumisüvegből eteti.)* Mi lenne, ha egyszerűen visszaadnánk?

ANYA Nem kell nekik.

APA Ne csinálj úgy, mintha te lennél az úristen.

ANYA Először fizetniük kell!

APA Nem érdekel a pénz! Ennél nagyobb disznóságot már nem követhetünk el! *(Bekopog a spájzajtón.)* Egérke, kakaót szeretnél vagy teát?

ANYA Te soha semmit nem tettél a családodért.

APA *(Kinyitja a spájzajtót.)* Gyere ide közénk. Gyere. Nem kell mindig a spájzban lenned. Már nem haragszunk rád.

LÁNY Itt... Jó.

APA *(A lányának.)* Gyere ide közénk.

LÁNY *(Vigyáz a gyerekekre.)* Az én gyerekem.

ANYA Az örületbe kergettek. *(Ajtócsengő, a lány bezárkózik a spájzba.)*

APA Dugd el a gyereket.

ANYA De hiszen az övé.

APA Az isten szerelmére, menj be vele a szobába!

ANYA Mindig is gyáva voltál. Soha nem fizettél az étteremben. Olyan sokáig kerested a pénztárcádat, hogy már mindenki kellemetlenül érezte magát, és kifizették helyettünk. Ezért nincsenek barátaink. *(Megy kinyitni az ajtót, Ivoval jön vissza.)*

IVO Kezét csókolom.
APA *(A lányának.)* Ne zárkózz be!
IVO Elöttem nem kell szégyenkeznie. *(Kopog a spájzajtón.)* Csókolom!
LÁNY *(Az ajtó mögül.)* A kezét!
APA Szeretné megfogni a kezét. *(Ivo ráteszi a tenyerét az ajtóra.)* Ott van!
ANYA Kínos, ahogy viselkedtek.
LÁNY *(Az ajtó mögül.)* Megvan.
IVO *(A kezét az ajtón tartja.)* Maradt néhány fenyőgallyam. Gondoltam, megkérdezem, hogy nem szeretnének-e. A sírokra.
APA Nem szoktunk fenyőgallyakat tenni a sírokra.
ANYA De szoktunk.
APA Mióta?
ANYA Te csak meggyújtod a gyertyákat és eltűnsz. Utána szoktam tenni fenyőgallyakat.
IVO Friss gallyak.
APA Szokott gyakorolni? A harmonika munkaigényes hangszer.
IVO Kicsit elhanyagoltam.
APA Megkeményednek az ujjai.
ANYA *(Az apának.)* Menj és öltözz fel!
IVO Engem nem zavar, hogy pizsamában van.
ANYA *(Az apának.)* Nem volt már elég a szégyenből?!
APA Leveheti a kezét. *(Ivo leveszi a kezét.)* Add ide. *(Elveszi a gyereket és elmegy.)*
ANYA *(Ivonak.)* Mit jársz a nyakamra?
IVO Hiányzol.
ANYA Felejtsd el. Csak egyszer csináltuk.
IVO Sejt valamit?
ANYA Azt sem fogja észrevenni, ha egyszer meghal.
IVO Gyere ide hozzám.
ANYA Nem lehet. Nem. Nem akarom.
IVO Megduglak itt a terítón.
ANYA Kiabálni fogok.
IVO Ha ma nem jössz el hozzám, mindent elmondok neki.
ANYA Nem teszed.
IVO Nagyon nagy szükségem van rád. Ne élj vissza ezzel!
ANYA Te élsz vissza a helyzettel.
IVO Vettem bort. Akkor ott a büfében ízlett neked a bor.
ANYA Most nem mehetek el otthonról.
IVO Mindig van valami kifogás.
ANYA Vége az egészségnek. Érted? Vége.
IVO Mindent elmondok neki. Most azonnal!
APA *(Bejön öltönyben.)* Indulhatunk a temetőbe.
ANYA *(Az apának.)* Tud a gyerekről! Zsarolni akar minket!
IVO Micsoda?
ANYA Fel akar minket jelenteni! Csak emiatt jár ide!

APA *(Ivonak.)* Te szemét! *(Ráveti magát Ivora, aki alig védekezik.)* Milyen tanítvány vagy te?! A harmonika olyan, mint a nők, de hát tudnod kellene egy s mást a nőkről! Az ilyen balfaszokat le kellene lőni! Mi van, a virslitől nincs elég erőd, te szaros buzi!

ANYA *(Ivonak.)* Vége. *(Zacskót húz Ivo fejére, az apa lefogja Ivo kezeit, az anya pedig tartja a zacskót, Ivo teste egy idő után leesik a földre és nem mozdul.)*

APA Hagyta magát... Miért hagyta magát?

ANYA Mit tudom én?! Rokkant, nem tudtad?

APA Én nem pletykálok a bérosztályon!

ANYA Ne veszekedjünk, kérlek.

APA Ki veszekszik? Én nem.

ANYA Az istenért!

APA Te veszekszel. Nem én. Miért veszekednék?

ANYA Mucó...

APA Uram atyám! Mindig a tiéd az utolsó szó!

ANYA Miért, talán maradjak csöndben?!

APA Az jó lenne!

ANYA Nem maradhatnál csöndben egyszer te? Te sértett harmonikás!

APA Én nem akartam megölni.

ANYA Minden rendben lesz.

APA Honnan tudott a gyerekről?

ANYA Menj el a kertbe. Szedd össze magad. El kell menned a kertbe. A bódé alatt puha a föld. Bent senki nem lát meg.

APA És ha vákuumcsomagolnánk?

ANYA Nyugi.

APA Bezacskóznánk, tudod.

ANYA Áss ki egy gödröt. Estig kész leszel.

APA Én nem ezt akartam!

ANYA Tizenegykor gyere vissza. Átvisszük. *(Kiveszi Ivo zsebéből a kulcsot.)* A saját autójával.

APA Nem fog sikerülni.

ANYA Hagyj egy kicsit gondolkodni.

APA Ugye, nem történt meg ez az egész?

ANYA Mustárszag van.

APA Ugye, csak képzelem?

ANYA Próbálj meg csatornát váltani.

8. KÉP

SZENTESTE

ANYA *(Mindannyian a terített karácsonyi asztal mellett.)* Akinek ízlett, tegye fel a kezét. *(Egyedül az anya teszi fel a kezét.)* Nektek Krisztus Urunk se tudna a kedvetekben járni.

APA Jó volt.

LÁNY Szálkák.

ANYA Van szálkamentes ponty is, ma már lehet kapni, de az a hal beteg. A halnak szálkásnak kell lennie.

APA Egész évre kiköpködtem magam.

ANYA Jövőre főzettek magatoknak. Pogácsa is van! *(Szétvágja a vákuumfóliát.)*

APA *(Szagolgatja a fóliát.)* Mióta vannak lefagyasztva?

LÁNY Ajándékok lesznek?

ANYA Láttatok angyalokat? Egy sem szállt erre.

APA Ez még eddig nem fordult elő.

ANYA Hogy karácsonykor ne legyünk együtt mindannyian. *(Kint nagy robbanás.)*

APA Jó kis petárda.

ANYA Felhívtam Kamilt. Ő sincs otthon. Nem megyünk megkeresni a fiút?

APA Én gyomirtót kevertem össze cukorral. Az is csodásan durrogott.

LÁNY Cukorral?

ANYA Te is jóra tanítod. *(Az ablak mögött rendőrautók, tűzoltók szirénáznak.)*

APA *(A távcsővel nézi.)* Apám! Egy autó lángokban áll!

ANYA A csillagszórótól.

APA Hát persze. Múlt hónapban is felrobbant két csillagszóró. *(A lányának.)* Nézz ki az ablakon. Most jönnek az angyalok!

LÁNY Hamm. *(Az apa a lánya szájába tesz egy pogácsát.)*

APA A szárnyuk hozzáért az ablaküveghez.

LÁNY Láttam...

ANYA Nem várok tovább.

APA Ajándékbonthatás!

ANYA *(A villával veregeti a poharat.)* Az angyalok szóltak, hogy kezdhetjük.

APA *(Bontogatja az ajándékot.)* Mi lehet az? Zoknik! Köszönöm, Jézuska.

ANYA Borotvapenge is van benne. *(A lányának.)* Ez pedig a tiéd.

LÁNY *(Kicsomagolja a papucsot.)* Az enyém?

ANYA És ez kié?

APA *(A csomagról olvassa.)* Megint apa? Ki bontja ki az én ajándékomat? *(A lány szagolja a csomagolópapírt.)* Borotválkozás utáni arcszesz! *(Megszagolja.)*

ANYA Jót hozott a Jézuska?

APA Mint mindig. *(Elveszi az utolsó csomagot.)* Anyukának.

ANYA *(Kicsomagolja a bekeretezett képeslapot.)* Gyönyörű keret. Antik.

APA A kicsinek... *(Előveszi a banános dobozokból készített bölcsőt.)* Csak hogy ő is kapjon ajándékot.

LÁNY *(Beleteszi a kisgyereket a bölcsőbe.)* Az enyém.

ANYA Megfeledkeztünk az ostyáról. *(Kibontja a vákuumfóliázott zacskót, mindenkinek ad ostyát és tesz rá egy kis mézet.)* Hogy egész évben olyan jók legyünk egymáshoz, mint a méz.

APA Már össze is kente magát. *(A lányának.)* Mézes lettél.

ANYA *(Nézegeti a bekeretezett képeslapot.)* Bulgária?

APA Törökország.

ANYA Az egyik tenger olyan, mint a másik.

APA Szerinted lehet ott most dinnyét kapni?

ANYA Decemberben? *(Az ablak alatt mentőautó szirénázása.)*

APA *(Távcsővel néz.)* Szörnyű, hogy valakinek szenteste robban fel az autója. *(Jön a lány, kezében a díszes fokok – turistáknak gyártott giccs, krómozott étellel.)*

ANYA *(A lánynak.)* Óvatosan. Ez az öcsédé.

APA Hagyd már békén.

ANYA Tudod, milyen érzékeny, ha hozzányúlunk a dolgaihoz.

LÁNY *(Nézegeti a fokok nyelét.)* Virág.

APA Ez amolyan díszítés, tudod?

LÁNY Virágzik. *(Megszagolja a fokok nyelét.)*

APA Hogy mit ki nem talál... Még hogy virágzik a fejsze.

ANYA Iszunk egy kis bort.

APA A lánynak is akarsz adni?

ANYA Csak egy cseppet. *(Elmegy a borért, csörög a telefon.)*

APA *(Telefonál.)* Tessék... Igen... Már megint mit csinált? Autórobbanásnál... Halott... Volt valami köze hozzá? Vagy csak épp arra járt? Igen, jövök. *(Leteszi.)*

ANYA *(Hozza a bort és a poharakat, tölt.)* Ki telefonált?

APA A volt kollégáim.

ANYA Na, látod. Hogy törődnek veled. *(Bort tölt.)* Hol rejtegetted eddig ezt a bort? *(Tölt, koccintanak.)* Egészségetekre. *(A lányának.)* Nehogy félrenyelj!

APA Találkoznom kellene velük.

ANYA *(Bekapcsolja a tévét.)* Bohdalka! *(Az álldogáló apának.)* Ne mozdulj!

APA Tessék?

ANYA Maradj ott, ahol vagy! Most nem szemcsés! Ahogy ott állsz, fantasztikus a kép.

APA *(Mozdulatlanul áll.)* Csak nem gondolod komolyan.

ANYA Csak egy kicsit, mucó. *(Iszik.)* Az antennákra.

APA Mennem kell.

ANYA Egész évben nem hiányoztál nekik, most meg hirtelen.

APA Legalább tölts egy kis bort nekem is.

ANYA Csin-csin. Megisszuk az egészet.

APA Tényleg olyan vagyok, mint egy antenna.

ANYA Még soha nem volt ilyen szép a kép.

(Az anya nézi a tévét, mögötte áll az apa a pohár borral. Az apa sír, a képernyőről zene hallatszik, az utcáról pedig az egyre hangosodó rendőrségi sziréna.)

Vége